

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Педагогічний факультет
Кафедра музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи Н.В.Михальченко

«28» серпня 2024 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХОРОВИЙ КЛАС**

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 014 Середня освіта

014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Парфентьева Ірина Петрівна, доцент кафедри музичного мистецтва, кандидат педагогічних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри музичного мистецтва
Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри
музичного мистецтва (О.І.Стріхар)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету педагогіки та психології

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1
Голова навчально-методичної комісії (Л.М.Хрящевська)

Програму погоджено навчально-методичною радою університету

Протокол від « » серпня 2024 року № 11
Голова навчально-методичної ради університету (Н.В.Михальченко)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни "Хоровий клас" складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму 014.13 Середня освіта. Музичне мистецтво.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є практика хорового виконавства

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Хоровий клас» пов'язана з науками, причетними до розв'язання проблем навчання і виховання вчителя музичного мистецтва: з історією музики, методикою музичного виховання, диригуванням, постановкою голосу та хорознавством.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни "Хоровий клас" є

- виховання у студентів професійних вмінь та навичок співу у хорі;
- виховання у студентів професійних навичок керування хоровим колективом на основі оволодіння методами роботи з хором, дидактичними принципами і знанням психофізіологічного процесу співацької діяльності;
- вивчення кращих зразків хорового мистецтва, які будуть сприяти музичному, художньому та естетичному вихованню студентів

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни "Хоровий клас" є

- виробити у студентів навички професійно-художнього виконання творів;
- розвинути слухові здібності, вокально-хорові навички, необхідні для роботи з хоровим колективом;
- познайомити студентів із системою вокально-хорового циклу, та найкращими творами українських та закордонних композиторів минулого та сучасності;
- забезпечення студентів хоровим репертуаром, який може бути необхідним у їх подальшій професійній діяльності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

II. Фахові

ФК 5. Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження для підвищення ефективності мистецько-педагогічної діяльності.

ФК 6. Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до музичних творів, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне тлумачення змісту і смислу творів мистецтва.

ФК 7. Здатність здійснювати добір методів і засобів діагностування, корекції особистісного і музичного (художнього) розвитку учнів, педагогічного супроводу процесів соціалізації та професійного самовизначення художньо обдарованих учнів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 690 годин / 23 кредита ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Знайомство з понятійним апаратом системи вокально-хорового виконавства. Формування початкових навичок співацької постави. Ознайомлення із творами навчальної програми хорового колективу (опанування літературного тексту та розучування творів із супроводом по нотах).

Кредит 2. Основи вокально-хорового виконавства в процесі початкового рівня оволодіння вокально-хоровими навичками. Ознайомлення із творами навчальної програми хорового колективу (опанування літературного тексту та розучування творів без супроводу по нотах).

Кредит 3. Втілення початкового рівня вокально-хорових навичок. Інтонування та робота над ним в умовах вокально-хорової діяльності. Унісонний спів в обсязі однієї хорової партії та всього хору Вивчення творів (без супроводу) навчальної програми хорового колективу зі словами по нотах.

Кредит 4. Формування навичок вокального вимовлення літературного тексту. Поглиблення загального рівня знань та навичок, отриманих протягом I семестру. Вдосконалення вокально-хорової виконавської майстерності на початковому рівні. Вивчення творів (із супроводом) навчальної програми хорового колективу зі словами по нотах.

Кредит 5. Розширення знань про вокально-хорові засоби виразності: кантилена, хорова фактура, діапазон людського голосу, діапазон хорової партії, діапазон хору співацька артикуляція. Формування початкового рівня грудного резонування

Кредит 6. Загальні положення про музичне фразування. Логіка музичної мови. Рухома динаміка та її формування на початковому рівні. „Ланцюгове” дихання. Застосування даних хорових понять у практичній роботі над творами навчальної програми хору.

Кредит 7. Поняття „тембр голосу”, ансамбль хору, загальний та частковий хоровий ансамбль. Поглиблення загального рівня знань та навичок, отриманих протягом II семестру. Вдосконалення вокально-хорової виконавської майстерності на початковому рівні. Спів творів навчальної програми хорового колективу зі словами напам’ять.

Кредит 8. Розвиток навичок ланцюгового дихання. Формування навичок чистого інтонування гармонічних мажорного та мінорного тризвуків.

Кредит 9. Досягнення різних видів часного ансамблю (ансамблю хорової партії), загальнохорового ансамблю і строю. Формування навичок чистого інтонування гармонічних та мелодичних септакордів.

Кредит 10. Вдосконалення вокальних навичок

Вироблення співацького дихання при співі в умовах:

а) рухливої динаміки *crescendo* та *diminuendo*.

б) раптової зміни динаміки з *f* на *p* та навпаки.

в) У зв’язку з ідейно-художнім змістом творів, що виконуються.

Розбір поетичного тексту: аналіз єдності музики і тексту хорового твору, логічний розбір літературного тексту;

Кредит 11. Вдосконалення навичок звукоутворення. Вирівнювання та згладжування регістрів. Робота над різними штрихами. Вироблення тембрального

звучання хору в залежності від характеру, стилю, ідейно-художнього змісту твору.

Кредит 12. Є дина вокальна позиція при співі у різних регістрах. Робота над хоровим строем. Музична динаміка та її використання в хоровій музиці. Робота над мелодичним строем. Вивчення хорових партій. Сольфеджування хорових творів.

Кредит 13. Робота над виконавськими труднощами. Відпрацювання виконавського плану творів. Робота над гармонічним строем. Спів хорових партій по мікрогрупах. Спів хорових партій по нотах.

Кредит 14. Залежність вокальної дикції від якості вокальної позиції. Робота над мелодичним строем.

Кредит 15. Робота над гармонічним строем.

Кредит 16. Методика роботи з хоровим колективом.

Кредит 17. Методика роботи над творами державної програми старших курсів.

Кредит 18. Формування навичок вокального вимовлення літературного тексту. Поглиблення загального рівня знань та навичок. Вдосконалення вокально-хорової виконавської майстерності. Вивчення творів (із супроводом) навчальної програми хорового колективу зі словами по нотах.

Кредит 19. Розширення знань про вокально-хорові засоби виразності: кантилена, хорова фактура, діапазон людського голосу, діапазон хорової партії, діапазон хору співацька артикуляція. Удосконалення рівня грудного резонування

Кредит 20. Загальні положення про музичне фразування. Логіка музичної мови. Рухома динаміка та її формування на початковому рівні. „Ланцюгове” дихання. Застосування даних хорових понять у практичній роботі над творами навчальної програми хору.

Кредит 21. Поняття „тембр голосу”, ансамбль хору, загальний та частковий хоровий ансамбль. Поглиблення загального рівня знань та навичок. Вдосконалення вокально-хорової виконавської майстерності. Спів творів навчальної програми хорового колективу зі словами напам'ять.

Кредит 22. Розвиток навичок ланцюгового дихання. Формування навичок чистого інтонування гармонічних мажорного та мінорного тризвуків.

Кредит 23. Досягнення різних видів часного ансамблю (ансамблю хорової партії), загальнохорового ансамблю і строю. Формування навичок чистого інтонування гармонічних та мелодичних септакордів.

3. Рекомендована література

Базова

1. Дзюпина Є.А., Дувірак Д.А., Кияновська Л.О., Яросевич Л.В. Українська музична література. Ч.1., СМП «АСТОН» Тернопіль, 2000.-С.1-53.
2. Кияновська Л. О. Українська музична культура.- К., 2002.-С.4-9.
3. Лащенко А.П. Хоровая культура: аспекты изучения и развития. – К.: Музична Україна, 1989.
4. Полтавцев І., Світозаров М. Курс читання хорових партитур. – К., 1990.
5. Філіппов В.Л., Скляр П.П., Колесников В.В., Цой І.М., Стецюк Н.А. Методичний збірник (випуск другий). м.Луганськ, січ, 1999.-С.53-68.
6. Юцевич Ю. Є. Музика. Словник –довідник.- Тернопіль: Навч. книга.- Богдан, 2003.

Допоміжна

1. Ольховський Ю.А. Нарис історії української музики.-К.: Муз. Україна, 2003. -С.112-133.
2. Хомичевський М. Посібник для керівника самодіяльного хору. К., 1960.
3. Шреєр-Ткаченко О.Я. Історія української музики. Ч.1.-К.:Муз. Україна.,1980.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: Міні контрольні роботи, тестування, самостійні роботи, мультимедійні проекти.

Засоби діагностики успішності навчання: Бесіда, спостереження, роз'яснення, тестування, анкетування, мультимедійні проекти.